

MAJETKOVÝ PRŮVĚRANO
23.09.2003

3 To 12/2003

Toto rozhodnutí bylo učiněno v právní moci

ČESKÁ REPUBLIKA

dne

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Brně projednal ve veřejném zasedání konaném dne 20.8.2003 odvolání obžalovaného **ing. arch. Lumíra Šimečka**, nar. 26.2.1951, bytem Brno, Křídlovická 53, proti rozsudku Městského soudu v Brně ze dne 27.9.2002, č.j. 12T 70/2002-112, a v senátě složeném z předsedy senátu Mgr. Zdeňka Lukovského a soudců JUDr. Marie Večeřové a JUDr. Marty Ondrušové, rozhodl **t a k t o :**

Podle § 258 odst. 1 písm. b), odst. 2 tr. řádu se napadený rozsudek **zrušuje** ve výroku o vině pod body 1, 2 a v celém výroku o trestu.

Za podmínek § 259 odst. 3 písm. b) tr. řádu se nově rozhoduje tak, že obžalovaný **ing. arch. Lumír Šimeček**

se uznává vinným, že

dne 2.4.2001 v Přerově na Okresním soudu v jednací síni č. 2 i ve vestibulu hlasitě vykřikoval hrubé a urážlivé výroky stran rozhodování justičních orgánů v České republice,

t e d y - hrubě urazil státní orgán při výkonu jeho pravomoci nebo pro jeho výkon,

- dopustil se veřejně a na místě veřejnosti přístupném výtržnosti zejména tím, že napadl jiného a hrubým způsobem rušil shromáždění občanů,

t í m s p á c h a l

trestný čin útoku na státní orgán podle § 154 odst. 2 tr. zákona a trestný čin výtržnictví podle § 202 odst. 1 tr. zákona

a odsuzuje se

za tyto trestné činy a sbíhající se trestný čin útoku na státní orgán podle § 154 odst. 2 tr. zákona (bod 3 napadeného rozsudku), trestný čin útoku na veřejného činitele podle § 155 odst. 1 písm. b) tr. zákona (bod 4 napadeného rozsudku), trestný čin výtržnictví podle § 202 odst. 1 tr. zákona (bod 3 až 4 napadeného rozsudku), ohledně kterých zůstal napadený rozsudek nedotčen a za další sbíhající se trestný čin výtržnictví podle § 202 odst. 1 tr. zákona, kterým byl uznán vinným trestním příkazem Okresního soudu v Šumperku ze dne 29.8.2002, č.j. 4T 138/2002-27, doručeným obžalovanému 26.9.2002, a který nabyl právní moci dne 5.10.2002,

podle § 155 odst. 1 tr. zákona za použití § 35 odst. 2 tr. zákona k souhrnnému trestu odnětí svobody v trvání

9 (devíti) měsíců.

Podle § 58 odst. 1 a § 59 odst. 1 tr. zákona se obžalovanému výkon trestu podmíněně odkládá na zkušební dobu **dvou roků**.

Podle § 35 odst. 2 tr. zákona se zrušuje výrok o trestu z trestního příkazu Okresního soudu v Šumperku ze dne 29.8.2002, č.j. 4T 138/2002-27, jakož i všechna další rozhodnutí na tento výrok obsahově navazující, pokud vzhledem ke změně, k níž došlo zrušením, pozbyla podkladu.

Podle § 226 písm. b) tr. řádu se obžalovaný **zprošťuje** pro skutek spočívající v tom, že dne 26.4.2001 před budovou téhož soudu opětovně napadal soudkyně hrubými, neslušnými a urážejícími slovy, vše za přítomnosti více osob, které se shromáždily v důsledku kauzy „Hučín“, v němž byl spatřován podanou obžalobou dílčí útok pokračujícími trestnými činy útoku na státní orgán podle § 154 odst. 2 tr. zákona a trestného činu výtržnictví podle § 202 odst. 1 tr. zákona, neboť v žalobním návrhu označený skutek není trestným činem.

Jinak zůstává napadený rozsudek nezměněn.

O d ů v o d n ě n í

Napadeným rozsudkem byl obžalovaný ing. arch. Lumír Šimeček uznán vinným dvojnásobným trestným činem útoku na státní orgán podle § 154 odst. 2 tr. zákona (bod 1 - 2 a 3 napadeného rozsudku), trestným činem útoku na veřejného činitele podle § 155 odst. 1 písm. b) tr. zákona (bod 4 napadeného rozsudku) a dvojnásobným trestným činem výtržnictví podle § 202 odst. 1 tr. zákona (bod 1 - 2 a 3 - 4 napadeného rozsudku) za jednání popsané ve výroku napadeného rozsudku pod body 1 - 4. Za to byl odsouzen k úhrnnému trestu odnětí svobody v trvání 9 měsíců s podmíněným odkladem na zkušební dobu v trvání 24 měsíců.

Proti uvedenému rozsudku podal odvolání obžalovaný, které za něj odůvodnil soudem ustanovený obhájce. Ten v odvolání uvádí, že došlo k porušení práva obhajoby, neboť hlavní líčení nařizené na den 27. září 2002 bylo konáno v nepřítomnosti obžalovaného, který však řádně omluvil svou neúčast u tohoto hlavního líčení. Nebyly splněny podmínky pro konání hlavního líčení v nepřítomnosti obžalovaného podle § 202 odst. 2 tr. řádu. Dále v souvislosti se závěry o vině je zmiňován čl. 17 Listiny základních práv a svobod, v němž je zaručena každému občanovi svoboda projevu. V případě projevu obžalovaného, který spočíval v prezentaci kritického názoru na konkrétní dění ve společnosti, nejsou naplněny zákonné znaky jednotlivých trestných činů, kterými byl uznán vinným pod body 1, 2 a 3 výroku o vině napadeného rozsudku. Jednalo se pouze o vyjádření kritického názoru v rámci garantovaného práva svobody, který nepřekročil meze běžné a tolerované kritiky. Jednání popsané ve skutku pod bodem 4 napadeného rozsudku bylo vyvoláno postupem státních orgánů neadekvátně reagujících na kritiku ze strany obžalovaného. Vzhledem k tomu, jednání obžalovaného nenaplnuje materiální stránku trestného činu, neboť stupeň nebezpečnosti pro společnost je nepatrný. Navrhuje, aby krajský soud zrušil napadený rozsudek a sám rozhodl tak, že obžalovaného zproští podle § 226 písm. b) tr. řádu.

Odvolací soud přezkoumal podle § 254 odst. 1 tr. řádu zákonnost a odůvodněnost všech výroků napadeného rozsudku, jakož i správnost postupu řízení, které jeho vydání předcházelo a dospěl k následujícím závěrům.

Pokud se týká celkového průběhu odvolacího řízení, je třeba uvést, že trestní věc napadla ke Krajskému soudu v Brně dne 8.1.2003 a následně bylo veřejné zasedání nařizené na den 5.2.2003. K tomuto veřejnému zasedání se obžalovaný nedostavil, avšak doručil krajskému soudu řadu písemností, z nichž vyplývá, že v souvislosti s dříve šetřenou trestnou činností obžalovaného se orgány činné v trestním řízení zabývaly i jeho zdravotním stavem, přičemž jsou zde i příslušná rozhodnutí, vyjádření lékařů a další skutečnosti. Vzhledem k tomu, že tyto materiály byly krajskému soudu doručeny krátce před konáním veřejného zasedání dne 5.2.2003, bylo veřejné zasedání odročeno za účelem zajištění příslušných spisových materiálů podle dokumentů předložených obžalovaným.

V souvislosti se shromažďováním potřebného spisového materiálu pak bylo zjištěno, že probíhá i další trestní řízení obžalovaného pro obdobnou trestnou činnost u Městského soudu v Brně pod sp.zn. 3 T 20/2003. Zde bylo zjištěno, že v rámci konání hlavního líčení byl soudem I.stupně přibrán znalec z oboru zdravotnictví, odvětví psychiatrie, který také následně zpracoval příslušný znalecký posudek. Vzhledem k této skutečnosti odvolací soud považoval za vhodné vyčkat dalšího průběhu ve zmíněné trestní věci u Městského soudu v Brně a závěrů znalce, aby si tak mohl vyřešit otázku, zda i v této trestní věci je nutno přibrat znalce a jsou-li pochybnosti o duševním zdraví obžalovaného. Poté bylo veřejné zasedání nařizené na den 20.8.2003, k němuž se dostavil i obžalovaný.

U veřejného zasedání obžalovaný v úvodu poukázal na to, že před jednací síní je špatné poučení. Po upozornění, že účelem řízení je projednání trestné činnosti obžalovaného a úkolem odvolacího soudu je projednat jeho odvolání, obžalovaný znovu uvádí, že poučení je v rozporu s příslušným zákonem o soudu a soudcích, dožaduje se jeho odstranění a uvádí, že nejsou splněny základní podmínky k jednání. S poukazem na to, že nejsou splněny základní podmínky pro jednání a poučení není v pořádku, obžalovaný se nevyjádřil, zda trvá na podaném odvolání, ani k provedeným důkazům a neučinil závěrečný návrh.

Odvolací soud doplnil dokazování u veřejného zasedání přečtením potřebných materiálů. Ze spisu Městského soudu v Brně sp.zn. 7 Nt 957/94 vyplývá, že ohledně tehdy obviněného ing. arch. Šimečka bylo rozhodnutím ze dne 28.4.1994, nařízeno pozorování ve zdravotnickém ústavu. Rozhodnutím Krajského soudu v Brně ze dne 2.9.1994, byla stížnost obviněného zamítnuta. Dále byl konstatován trestní spis Okresního soudu v Břeclavi sp.zn. 2T 219/90, související s předchozím stíháním obžalovaného pro přečin a znaleckým zkoumáním jeho duševního stavu, kdy v tomto případě bylo stíhání zastaveno.

V trestním spisu Městského soudu v Brně sp.zn. 3T 20/2003 je na č.l. 98 – 122 založen znalecký posudek znalce z oboru zdravotnictví, odvětví psychiatrie, k vyšetření duševního stavu obžalovaného ing. arch. Lumíra Šimečka. Zde je v odpovědích na položené otázky uvedeno, že obžalovaný v době, kdy se měl dopustit trestné činnosti, netrpěl žádnou kvalifikovanou duševní poruchou či chorobou, která by negativně ovlivňovala úroveň jeho rozpoznávacích a ovládacích schopností. Obžalovaný byl schopen rozpoznat nebezpečnost svého jednání pro společnost a byl schopen své jednání ovládnout. Pobyt obžalovaného na svobodě není z psychiatrického hlediska nebezpečný a uložení ochranné léčby není z psychiatrického hlediska nutné. Z rozsudku č.j. 3T 20/2003-140 ze dne 25.6.2003, který nenabyl právní moci, vyplývá, že obžalovaný byl v této věci za jednání ze dne 3.12.2002 uznán vinným trestným činem útoku na veřejného činitele podle § 155 odst. 1 písm. a) tr. zákona a odsouzen k nepodmíněnému trestu odnětí svobody v trvání pěti měsíců se zařazením do věznice s dozorem.

Konečně z trestního spisu Okresního soudu v Šumperku sp.zn. 4T 138/2002 vyplývá, že obžalovaný Šimeček byl trestním příkazem ze dne 29.8.2002 uznán vinným trestným činem výtržnictví podle § 202 odst. 1 tr. zákona za jednání z 8.8.2002 a odsouzen k trestu odnětí svobody v trvání čtyř měsíců s podmíněným odkladem výkonu trestu na zkušební dobu jednoho roku. Trestní příkaz byl obžalovanému doručen 26.9.2002 a nabyl právní moci dne 5.10.2002.

S ohledem na závěry znaleckého posudku, byť je zpracován v jiné trestní věci a byl proveden jako listinný důkaz, dospěl odvolací soud k závěru, že není důvodu zkoumat duševní stav obžalovaného v této trestní věci, když se jedná o obdobnou trestnou činnost i doba páčání je časově blízká. Odvolací soud neměl pochybnosti o trestní odpovědnosti obžalovaného ve smyslu § 12 tr. zákona.

Bez ohledu na námitky obžalovaného, týkající se zejména činnosti justice a konkrétně špatného poučení před dveřmi jednacími síní v budově soudu, odvolací soud v dané věci řešil výhradně otázku konkrétní trestné činnosti obžalovaného a nikoli problémy a záležitosti, na které obžalovaný poukazuje.

Není důvodná námitka v odvolání zpracovaném obhájcem obžalovaného, že došlo k porušení práva na obhajobu, když hlavní líčení dne 27.9.2002 bylo konáno v nepřítomnosti obžalovaného, neboť ten řádně omluvil svoji neúčast, a proto nebyly splněny podmínky § 202 odst. 2 tr. řádu. Obžalovaný byl o konání hlavního líčení řádně a včas vyrozuměn dne 7.8.2002 a k hlavnímu líčení se nedostavil. V přípisu doručeném Městskému soudu v Brně dne 25.9.2002 v podstatě pouze uvádí, že se do městského justičního paláce dobrovolně nedostaví a uvádí důvody. Tento přípis obžalovaného rozhodně nelze považovat za omluvu nepřítomnosti u hlavního líčení a ani jako požadavek na jeho odročení. Obžalovaný zde v podstatě pouze konstatuje důvody, proč se k hlavnímu líčení nedostaví, čímž pouze

realizoval své právo hlavního líčení se nezúčastnit. Za této situace, kdy soud I.stupně pro spolehlivé rozhodnutí ve věci nepovažoval přítomnost obžalovaného za nutnou, nic soudu nebránilo, aby konal hlavní líčení v nepřítomnosti obžalovaného, když byly i jinak splněny podmínky § 202 odst. 2 tr. řádu.

Pokud se týká samotné trestné činnosti obžalovaného pod body 1, 3 a 4, soud I.stupně dospěl ke správným skutkovým závěrům na základě důkazů obstaraných v přípravném řízení a provedených u hlavního líčení. Soud I.stupně konstatuje důkazní situaci, to znamená obsah jednotlivých výpovědí a také dalších důkazů. Provedené důkazy pak hodnotí, přičemž uvádí konkrétně k jednotlivým bodům, na základě kterých důkazů má vinu obžalovaného za prokázanou. V této souvislosti také uvádí, proč jednání obžalovaného kvalifikoval jako předmětné trestné činy. Ani odvolací soud ohledně uvedených bodů nemá pochybnosti o vině obžalovaného, když tato je spolehlivě prokázána výpověďmi svědků a dalšími listinnými důkazy. Soud I.stupně také jednání obžalovaného správně kvalifikuje jako trestné činy uvedené v napadeném rozsudku.

Oproti soudu I.stupně se však odvolací soud neztotožnil se závěry o vině obžalovaného ohledně jednání pod bodem 2 ze dne 26.4.2001. V tomto směru i podle soudu I.stupně měla být trestná činnost obžalovaného prokázána výpovědí JUDr. Lenky Šromové a videozáznamem, který byl kritického dne pořízen před budovou Okresního soudu v Přerově a také v této budově. K tomuto je třeba uvést, že JUDr. Lenka Šromová, která byla vyslechnuta jako svědek, potvrzuje pouze tu skutečnost, že byl pořízen zvukový a obrazový záznam a že z něho je patrné, co obžalovaný v budově a před budovou vykřikuje. Sama ke konkrétnímu jednání obžalovaného nic neuvádí.

Dalším důkazem má být uvedený videozáznam, který je součástí spisového materiálu. Odvolací soud v rámci studia trestního spisu samozřejmě shlédl i uvedený videozáznam, z něhož je zřejmé, že obžalovaný se v kritickou dobu pohyboval v budově Okresního soudu v Přerově a také před budovou tohoto soudu. Uvedený videozáznam je ze zvukového hlediska velmi nezřetelný a lze z něho jen těžko zjišťovat v rámci celkové zvukové kulisy, co vlastně obžalovaný vykřikuje. Pokud se týká chování obžalovaného v budově okresního soudu, lze z videozáznamu spolehlivě zjistit v podstatě pouze to, že vykřikuje „svobodu pro Vladimíra Hučína“. Dále lze postřehnout vykřikování jmen Šimečková, Rychterová a snad Svobodová. V každém případě, jak již bylo uvedeno, zvukový záznam je velmi nezřetelný a není slyšet žádný hrubý či vulgární výraz. Taktéž ze záznamu zachycujícím chování obžalovaného před budovou okresního soudu lze zjistit to, že pískal na píšťalku a v jedné chvíli vykřikl „svobodu pro Vladimíra Hučína“, dále „svobodu, svobodu“, přičemž shromážděné osoby po něm tato slova opakují. I v tomto případě jsou další výkřiky nesrozumitelné.

V každém případě z tohoto videozáznamu odvolací soud nezjistil, že by obžalovaný ve vztahu ke konkrétním osobám z řad soudců použil nějaké vulgární či hrubé výrazy. I když lze souhlasit s tím, že v budově soudu není vhodné vykřikovat a provolávat různá hesla, takovéto jednání lze jen těžko označit za trestný čin. Tím spíše to nelze říci o jednání obžalovaného před budovou, kde bylo shromážděno více osob v důsledku kauzy „Hučín“ a probíhalo jakési demonstrování v jeho prospěch a obžalovaný v rámci této rušné atmosféry provolával svobodu pro Vladimíra Hučína. Za situace, kdy odvolací soud nemá prokázáno používání hrubých a vulgárních slov, nelze toto jednání posuzovat jako trestný čin útoku na státní orgán podle § 154 odst. 2 tr. zákona. Při absenci, respektive neprokázání použití hrubých výrazů, pak lze souhlasit ve vztahu k dalšímu jednání obžalovaného s námitkou obhájce, že projev obžalovaného nenaplnuje zákonné znaky trestného činu výtržnictví.

V ostatních případech popsaných pod body 1, 3 a 4 však s námitkami obhájce nelze souhlasit, když v daných případech je prokázáno použití hrubých a urážlivých výroků na adresu justičních orgánů, ale i adresovaných konkrétním osobám a dále v bodě 4 se jednalo o fyzické napadení konkrétní osoby. Jednání obžalovaného v těchto případech rozhodně nelze považovat za vyjádření kritického názoru v rámci garantovaného práva svobody, který nepřekročil meze běžné tolerované kritiky. Ať už obžalovaný má jakékoliv výhrady ke státním či k justičním orgánům, nemůže své názory a nesouhlas vyjadřovat tak, že zároveň slovně napadá a uráží takovéto osoby, případně že někoho napadne fyzicky úderem do tváře. Ostatně o tom, že takovéto jednání nelze považovat za pouhé vyjádření kritického názoru svědčí i to, že trestní zákona pamatuje i na možnost spáchání trestného činu v této oblasti ať již se jedná o napadání slovní či fyzické ve vztahu k státnímu orgánu či vůči veřejnému činiteli.

Po doplněném dokazování a celkovém zhodnocení trestní věci pak odvolací soud ve věci rozhodl tak, že zrušil napadený rozsudek ve výroku o vině v bodech 1 a 2 napadeného rozsudku, neboť v tomto případě se jednalo o dva útoky pokračujícího trestného činu a uznal obžalovaného vinným toliko za jednání pod bodem 1 ze dne 2.4.2001 a pro dílčí útok pod bodem 2 ze dne 26.4.2001 obžalovaného obžaloby zprostil.

V souvislosti s touto dílčí změnou ve výroku o vině, odvolací soud znovu hodnotil všechny skutečnosti rozhodně pro ukládání trestu podle § 23 odst. 1 a § 31 odst. 1 tr. zákona. Zde také přihlédl k okolnostem případu, osobě obžalovaného, přitěžujícím a polehčujícím okolnostem. V rámci doplnění dokazování byl přečten trestní příkaz Okresního soudu v Šumperku, č.j. 4T 138/2002-27, ze dne 29.8.2002, který byl obžalovanému doručen dne 26.9.2002 a právní moci nabyl dne 5.10.2002. Jak je zřejmé z trestního příkazu, obžalovaný byl odsouzen pro trestnou činnost ze dne 8.8.2002 a tento trestní příkaz byl obžalovanému doručen dne 26.9.2002, tedy ještě před vyhlášením nyní napadeného rozsudku ze dne 27.9.2002. Proto tedy odvolací soud postupoval ve smyslu § 35 odst. 2 tr. zákona a ukládal obžalovanému trest souhrnný za trestné činy, kterými byl uznán vinným v nynější trestní věci i za trestný čin z trestního příkazu Okresního soudu v Šumperku. Po zhodnocení všech rozhodných skutečností pak byl obžalovanému uložen souhrnný trest odnětí svobody v trvání devíti měsíců, jehož výkon byl podmíněně odložen na zkušební dobu dvou roků. Následně byl také zrušen výrok o trestu z uvedeného trestního příkazu Okresního soudu v Šumperku.

Poučení o opravných prostředcích:

Proti tomuto rozhodnutí není řádný opravný prostředek přípustný (§ 139 odst. 1 písm. a/ § 140 odst. 1 písm. a/ trestního řádu).

Lze však proti němu podat dovolání (§ 265a odst. 1 trestního řádu).

Dovolání mohou podat (§ 265d odst. 1 trestního řádu)

- nejvyšší státní zástupce, který je povinen v dovolání uvést, zda je podává ve prospěch či v neprospěch obviněného (§ 265d odst. 1 písm. a/ trestního řádu).
- obviněný pouze prostřednictvím obhájce. Podání obviněného, které nebylo učiněno prostřednictvím obhájce, se nepovažuje za dovolání, byť bylo takto označeno (§ 265d odst. 2 trestního řádu).

- pokračování

3 To 12/2003

Dovolání se podává u soudu, který rozhodl v I. stupni, do dvou měsíců od doručení rozhodnutí, proti kterému dovolání směřuje (§ 265e odst. 1 trestního řádu).

O dovolání rozhoduje Nejvyšší soud České republiky (§ 265c trestního řádu).

V dovolání, kromě obecných náležitostí, uvedených v § 59 odst. 3 trestního řádu, musí být uvedeno (§ 265f odst. 1 trestního řádu)

- proti kterému rozhodnutí dovolání směřuje
- který výrok, v jakém rozsahu a z jakých důvodů je napadán
- čeho se dovolatel domáhá
- konkrétní návrh na rozhodnutí dovolacího soudu
- odkaz na zákonná ustanovení § 265b odst. 1 písm. a-l) nebo § 265b odst. 2 trestního řádu, o které se dovolání opírá.

Rozsah a důvody dovolání lze měnit jen po dobu trvání lhůty k podání dovolání (§ 265f odst. 2 trestního řádu).

Krajský soud v Brně
dne 20.8.2003

Mgr. Zdeněk Lukovský v.r.
předseda senátu

Za správnost vyhotovení:
J. Havlová